

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Кафедра паразитології та фармакології

СОЛОВЙОВА Л.М., РУБЛЕНКО С.В., ЛІГОМІНА І.П.

ЗАХОДИ БОРОТЬБИ ЗА СПАРГАНОЗУ ТА СПІРОМЕТРОЗУ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Біла Церква, 2023

**Затверджено на засіданні кафедри
паразитології та фармакології
(Протокол № 29 від 12 липня 2023 р.)
Затверджено методичною комісією
факультету ветеринарної медицини
(Протокол № 2 від 24 жовтня 2022 р.)
Затверджено Вченою радою факультету
ветеринарної медицини
(Протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)
Білоцерківського національного
аграрного університету
(Протокол № 9 від 28 вересня 2023 р.)**

Укладачі: *Білоцерківський національний аграрний університет*

Соловйова Л. М., канд. вет. наук;

Рубленко С. В., доктор вет. наук;

Поліський національний університет

Лігоміна І. П., канд. вет. наук

Соловйова Л. М., Рубленко С. В., Лігоміна І. П. Заходи боротьби за спарганозу та спірометрозу: навчальний посібник. Біла Церква, 2023. 62 с.

У розробці викладені сучасні відомості та підходи до боротьби зі спарганозом та спірометрозом. Посібник містить сучасні дані з морфології та біології збудників зоонозу, діагностики та лікування тварин, уражених спірометрозною інвазією різних стадій диференціювання. Запропоновані заходи боротьби передбачають комплексний підхід до вирішення проблеми спарганозу та спірометрозу в Україні, як небезпечних зоонозів.

Навчальний посібник призначений для здобувачів ОП 211 «Ветеринарна медицина» другого (магістерського) рівня ВО, слухачів ІПНКСВМ та практикуючих лікарів.

Рецензенти: **О. А. Хіцька** та **С. А. Білик**, кандидати вет. наук, доценти,

Білоцерківський національний аграрний університет;

Довгій Ю.Ю., доктор. вет. наук, професор,

Поліський національний університет

ВСТУП

Підкоривши і наблизивши до себе тварин, людина зблизилася з гельмінтами, що використовують у своєму біологічному циклі м'ясоїдних, сільськогосподарських та мисливсько-промислових тварин.

У народному господарстві дикі тварини відіграють певну роль. Вони займають неосвоєні сільським господарством території, у корм використовують дерев'янисті і трав'янисті рослини, не вимагають для утримання приміщень і спеціального догляду і дають значну кількість якісної делікатесної продукції. В Україні із харчовою метою дозволяється використовувати м'ясо диких тварин (кабана, оленя, борсука, бабака, зайця, дикого кроля, бобра та ін.), а також пернатої дичини.

Та при цьому слід пам'ятати, що представники дикої фауни є резервуарами і переносниками збудників багатьох інфекційних та інвазійних хвороб тварин і людини.

Серед сільськогосподарських і мисливсько-промислових тварин широко розповсюдженими є захворювання, спричинені личинковими формами цестод. З цього погляду на сьогодні в Україні потребує оптимізації проблема спарганозу – захворювання, що призводить до значних збитків мисливським господарствам. У тварин, уражених гельмінтами, знижується народжуваність, молодняк відстає у рості, іноді гине, знижується вгодованість дорослих тварин. У разі ураження кабанів спарганусами загальний вихід м'яса через вибракування уражених частин туші зменшується в середньому в 2–3 рази.

До теперішнього часу невирішеним залишається ряд аспектів вивчення спарганозу. Випадки спарганозу людини констатовані в багатьох регіонах світу.

Наукові роботи зі спарганозу диких тварин частіше всього носять реєстраційний характер і висвітлюють, в основному, питання біології гельмінта.

На сьогодні заходи боротьби зі спірометрозою інвазією вважаються нерозробленими. Потребують значної оптимізації питання діагностики спарганозу та спірометрозу, лікування хворих тварин та людей і в цілому питання профілактики.

Для написання даного посібника використані відомі на сьогодні дані світової спеціальної літератури та результати власних спостережень авторів, що торкаються проблеми спірометрозої інвазії.

Видання буде корисним студентам, магістрантам та слухачам ПНКСВМ для вивчення особливостей спірометрозої інвазії, засвоєння практичних питань боротьби з нею, а також диференційної діагностики захворювань тварин в цілому, оскільки це є небезпечний зооноз.

ЗМІСТ

Вступ	3
Зміст	5
1. Спарганоз – Спірометроз (Sparganosis – Spirometrosis).....	6
1.1. Будова збудника.....	7
1.2. Цикл розвитку.....	10
1.3. Епізоотологічні дані.....	13
1.4. Патогенез.....	17
1.5. Клінічні ознаки.....	19
1.6. Патологоанатомічні зміни.....	21
1.7. Діагностика.....	24
1.8. Лікування спарганозу.....	27
1.9. Лікування спірометрозу.....	28
1.10. Профілактика за спарганозу та спірометрозу.....	40
Тестові завдання	46
Список літератури	53